

Rauma kommune
Vollan 8 A
6300 ÅNDALSNES

Saksbehandlar, innvalstelefon
Andreas Sandnes Granli, 71 25 84 27

Løyve til felling av skadegjerande jerv - Rauma kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknad den 13.08.2021 frå Rauma kommune om skadefellingsløyve på jerv.

Med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 13, gir Statsforvaltaren i Møre og Romsdal Rauma kommune løyve til felling av ein jerv i tidsrommet frå og med 13.08.2021 fram til 19.08.2021 kl. 12.00.

Fellingsløyvet gjeld innanfor Rauma kommune, avgrensa til beiteområdet i bruk av Ulvådalen sausankerlag. Det er gitt vilkår om at fellingsforsøk skal konsentrerast til nærområde til der jerven har tatt sau og der jerven er observert. Statsforvaltaren har lagt særleg vekt på talet på beitedyr i området og at det er sær sars utfordrande å sette i gong andre tiltak. Det er ein pågåande skadesituasjon som har pågått i lengre tid og no har eskalert. Fellingsløyvet er gitt for å hindre vidare skade på sau.

Nærare vilkår følger av dette brevet. Rauma kommune har ansvaret for gjennomføring av fellingsforsøket.

Bakgrunn

Søknaden er fremma på bakgrunn av at det er dokumentert fleire tap den siste tida, alle tapt til jerv, samt at det var større skadar i området i fjor. Kommunen søkte om fellingsløyve 05.08 med bakgrunn i fersk jerveskade, statsforvaltaren avslo søknaden da funna ikkje var registrert i Rovbase på tidspunktet, samt at beiteområdet ligg i jerveprioritert område. Vidare var det felt jerv i Steindalen (Fjord kommune) 02.08. Det er før og etter dette lagt ned stor innsats i tilsynet og etter 04.08.21 er det dokumentert åtte nye kadaver tatt av jerv i dette området. Det er mellom anna dokumentert at jerven har tatt ei vaksa søye, samt at to lam med store skadar måtte avlivast. Med bakgrunn i dette meiner kommunen at det er ein pågåande skadesituasjon.

Tørke og mager grasavling gjer at det ikkje er mogleg å tidlegsanke sauene for å unngå ytterligere skade. Beitet i høgjellet er framleis brukbart, mens det er brunsvidd av tørke nede i dalen. Det er og mange som ikkje har fått andreslåttene i hus som følgje av det spesielle veret.

Juridisk grunnlag

Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 andre ledd bokstav b), og § 77, jf. Forskrift 18. mars 2005 nr. 42 om forvaltning av rovvilt (rovviltsforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 13.

Naturmangfaldlova § 18 (annet uttak av vilt og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):
«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avvergeskade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstava til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)»

Rovviltsforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyntil

- a. Områdets betydning som beitemark
- b. Skadens omfang og utvikling
- c. Potensialet for fremtidige skader
- d. Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemtetyper dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Roviltnemnda i region 6 har i vedtak av 23. april d.å. fastsett ein kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på jerv i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2021 – 15. februar 2021. I vedtaket står det mellom anna følgjande om skadefelling av jerv: *«Bestanden ligger over bestandsmålet på 10 ynglinger per i dag (tre års gjennomsnittet er 17,3 ynglinger). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein»*

Statsforvaltaren si vurdering

Etter naturmangfaldslova § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivaretatt på lang sikt og at artane skal kunne førekomme i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltsforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggast til grunn som retningslinjer ved offentlegmyndighetsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt

det er rimeleg vere tufta på vitskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er i rovviltforskrifta § 3 fastsett til 39 årlige ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på fem av åtte forvaltningsregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 10 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på 3 tre årlege ynglingar. Målsettinga er å oppnå bestandsmåla innanfor forvaltningsområdet for jerv i Sunndalsfjella og Reinheimen.

Rovbase viser at det hittil i år er påvist 14 ynglingar av jerv i region 6. Fem av ynglingane er registrert i Møre og Romsdal, tre innanfor definert yngleområde for jerv og to utafor. Bestandsmålet for både rovviltregionen og fylket er nådd. Gjennom statusrapportar frå Rovdata og informasjon frå det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt har vi god kunnskap om jervebestanden og den samla belastninga jervebestanden er utsett for, jf. naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Føre var- prinsippet i § 9 vert difor tillagt lita vekt i denne saka.

Rovviltnemnda har for den kommande lisensfellingsperioden fastsett ei kvote på 2 jervar for forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Ei eventuell felling av jerv som skadedyr før lisensjakta startar 10. september vil føre til tilsvarande fråtrekk i kvota for lisensfellingsperioden.

Erfaringane frå lisensfellingsperioden og frå forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen viser at det er vesentleg større utteljing i forhold til tildelt kvote under lisensfellinga enn det som er tilfelle ved forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen. Statsforvaltaren legg difor til grunn at fellingsløyve på ein skadegjerande jerv i forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal ikkje vil verke inn på overlevinga til den sørvestlege jervebestanden i Norge.

Skadefelling er eit verkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjonar som kan oppstå, og skal berre setjast i verk om det ikkje finst anna tilfredsstillande løysing. Løyve for skadefelling skal rettast mot bestemte skadesituasjonar, og skal avgrensast i tid og rom. Skadefelling skal ikkje nyttast som eit bestandsregulerande tiltak.

Etter rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelinga forvaltest tydeleg. Dette er klårgjort i brev av 28.april 2014 frå Klima- og miljøvernministeren til fylkesmennene og rovviltnemndene og i brev av 21. mai 2014 frå Klima- og miljøverndepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til rovviltnemndene, med kopi til fylkesmennene. I område som i forvaltningsplanen er definert som yngleområde for rovvilt skal terskelen for skadefelling vere høg. I rovviltprioriterte område skal beitenæringa tilpasse drifta til at det skal vere rovvilt i området.

Det følgjer av rovviltforskrifta § 9, at statsforvaltaren skal vurdere den konkrete situasjonen opp motfølgjande fire kriterium; området sin verdi som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader og moglegheiter for å gjennomføre førebyggjande tiltak. I brev av 9.juli 2014 har klima- og miljøvernministeren gjeve nærare føringar for vurderingar av vilkår for skadefelling, og omgrepet skadepotensiale.

Utmarksbeitet har stor verdi for beitebrukarane. Det er dokumentert fleire tap til jerv i eit beiteområde med årvisse tap av sau til jerv. Dei dokumenterte tapa i fjor var store og begynte tidligare enn tidlegare år. Skaden i år har oppstått tidleg på året og sauane hadde ei knapp veke på beite før det vart dokumentert jerveskade i nabokommunen. Tilsynet har inntrykk av at det manglar fleire lam, men det er vanskeleg å få full oversikt da søyene ikkje går med lamma til ei kvar tid. Det er potensiale for ytterlegare jerveskader fram mot sinking. Beitebrukarane har planlagt

tidleg nedsanking, men den spesielle sesongen gjer at det er ikkje mogleg å få til før 5. september. Tørke i sommar har ført til svake beiter og grasavlingar nede i bygda. Mangel på fôr og svært lite tilgjengeleg beite gjer det umogleg for beitelaget å ta heim sauene tidlegare. Statsforvaltaren vurderar at det er ein pågåande skadesituasjon.

Sonefordelinga mellom jerveprioriterte og beiteprioriterte område skal forvaltast tydeleg, og det skal vere ein høg terskel for å gje skadefellingsløyve i jerveprioritert område. Det aktuelle beiteområdet ligg innafor jerveprioritert område, der ein skal prioritere å setje inn førebyggjande tiltak. Det er godt tilsyn i området og det vert brukt vokterhund for å halde oppsyn med situasjonen. Tilsynet finn stadig fleire kadaver i området. Rauma kommune søkte om fellingsløyve 05.08.21, statsforvaltaren gav avslag 06.08.21 med bakgrunn i at det var felt jerv i tilgrensande beiteområde og at det var håp om at det var same skadevaldar. Skaden har sidan heldt fram og eskalert. SNO har, sidan 27.05.21, vurdert 15 kadaver i Rauma kommune. 13 kadaver er funnet i beiteområdet Ulvådalen og av desse er 11 vurdert som antatt sikker tatt av jerv. Tilsynet melder om søyer som manglar lam og ebjeller som har vist at mindre flokker, utan forvarsel, trekker 12-13 km nedover dalen på nokre timar. Dette er uvanleg store avstandar på kort tid og det tydar på at sauene vert uroa.

Med bakgrunn i den dokumenterte jerveskaden og observasjonar gjort av tilsyn, ventar vi at det vil oppstå ytterlegare tap til jerv i desse beiteområda fram mot sanking. Iverksetjing av tidleg nedsanking som skadeførebyggjande tiltak er planlagt, men det er ikkje mogleg å iverksette det no. Vilkår i rovviltforskrifta § 9 for å gje skadefellingsløyve er til stades.

Sjølv om det er vanskeleg å lukkast med felling av jerv på barmark, finn vi at den skadesituasjonen som har starta opp gjer at det er rett å prøve å felle jerv tett på der jerven er observert i angrep på sau og der det er funne kadaver i år.

Statsforvaltaren legg til grunn at fellingsforsøket vert gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte. Det vert sett av ei økonomisk ramme på kr 40 000,- for kompensasjon for jegerar som deltek i fellingsforsøket (§ 9a). Det vert ved første gongs iverksetting av fellingsforsøk avsett eit beløp på inntil kr 10 000,- til dokumenterte utgifter (§ 9).

Slik det går fram av kommentarane til § 9a i rovviltforskrifta har Klima- og miljødepartementet fastsett ein døgnset på kr 1600,- pr. deltakar i fellingsforsøk. Kommunen kan betale ut godtgjering på inntil døgnseten pr. deltakar etter rapport (timelister) frå fellingsleiar. Dekning av feriepengar og arbeidsgivaravgift kjem i tillegg, jamfør brev om betinga skadefelling frå Miljødirektoratet 28. mai i år.

Vi oppfordrar til tett oppfølging av situasjonen og at innmelding av eventuelle skader og/eller kadaver får prioritet. Nye observasjonar og kadaverfunn er viktige for vurdering av tiltak.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77; jf. §§ 1,3, 9 og 13 i rovviltforskrifta av 18.03.2005, gir statsforvaltaren Rauma kommune fellingsløyve på ein (1) skadegjerande jerv. Dei som skal vere med i fellingslaget, må tilfredsstille aktuelle kriterium lista opp i punkta nedanfor.

Statsforvaltaren innvilgar kr 40 000,- til jegerløn (§9a), og kr 10 000,- til dokumenterte utgifter

Følgjande vilkår er knytt til iverksetjing av fellingsløyvet:

- a. Fellingsløyvet gjeld frå 13.08.2021 til 19.08.2021 kl. 12.00.
- b. Fellingsløyvet gjeld innafor Rauma kommune og er avgrensa til beiteområda nytta av Ulvådalen sausankerlag. Fellingsforsøket skal gjennomførast tett på der det er dokumentert at jerven har valda skade i år.
- c. Fellingsløyvet vert gitt til Rauma kommune, som er ansvarleg for fellingsforsøket.
- d. Jervetispe i følgje med ungar er unnateke frå fellingsløyvet.
- e. Rune Horvli er fellingsleiar. Medlemmer i fellingslaget skal vere meld inn til Statsforvaltaren før dei kan ta del i fellingsforsøket. Endringar skal meldast inn til Statsforvaltaren før nye medlemmer kan ta del i oppdraget. Fellingsleiar er ansvarleg for at alle som tek del i fellingsforsøket er kjent med vilkåra i dette vedtaket.
- f. Fellingsleiar og deltakarane i fellingslaget skal vere registrerte som lisensjegerar, jf. Forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, av 22. mars 2002, §§ 13 og 14.
- g. Det skal berre nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstiller krava til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
- h. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldast til Statsforvaltaren på mobilnummer 9092 6016 og Statens naturoppsyn.
- i. Dersom jerv vert skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogeleg. Skyttar pliktar å forvisse seg om påskote dyr er truiffe eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald underrette Statsforvaltaren og næraste politimynde (tlf: 02800). Statsforvaltaren avgjer vidare gjennomføring og avslutting av ettersøk. Dei som har deltatt i fellingsforsøket skal bistå forvaltningsmynde eller politimynde i det vidare ettersøket.
- j. Jerv felt i medhald av dette løyvet er viltfondet sin eigedom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking så snart som råd etter felling. Jeger skal kunne påvise fellingsstad dersom SNO, politi eller Statsforvaltaren ber om det.
- k. Felling og forsøk på felling etter dette løyvet kan gjennomførast uavhengig av grunneigarsin jaktrett, jf. viltloven § 35.
- l. Det er krav til rapportering knytt til skadefellingsforsøket. Rauma kommune skal utarbeide ein tilsyns-/fellingslogg som skal registrerast i Miljøvedtaksregisteret etter at skadefellingsløyvet er utgått, jamfør rettleiar M-1440 | 2019. Sluttrapport skal vere levert seinast **29. august 2021**

Klage

Dette vedtaket kan klagast på innan 3 veker etter at melding om vedtaket er motteke eller gjort tilgjengeleg i Miljøvedtaksregisteret; forvaltningslova kap. IV, §§ 28 og 29. Ei eventuell klage bør grunngjevast og skal stilast til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendast til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, postboks 2520, 6404 Molde.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følgje med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka(e-postvarsling).

Med helsing

Ulf Lucasen (e.f.)
Ass. Miljøverndirektør

Andreas Sandnes Granli
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO v/Miljødirektoratet Postboks 5672 Torgarden 7485 TRONDHEIM